

AKATALPA

Haziran 2008 - Sayı 102

Aylık Edebiyat Dergisi

ISSN 1305 - 7685

BALTA YA DA AKATALPA

Ramis DARA

Özel adlar içleri doldurulması gereken boş torbalardır. Sıradan ambalaj kâğıtları ya da. İçine saman ya da somun, altın ya da elmas, kitap ya da sap, şiir ya da kir (dileyen dilediğince uzatılabilir) koymak o torbayı ya da ambalajı taşıyana kalmıştır.

Hatta olumlu, parlak görünümlü kapların altında, tam tersi, derslik durumların yatabileceğini; cimrilere “eli açık”, korkakların “yürekli”, tembellerin “çalışkan”, bir mektup yazma zamanında bir imza atabilenlerin “çevikel” soyadını aldıklarını anlatır Aziz Nesin.

Adın şu ya da bu olmasından çok, o adı taşıyanın niteliğidir şüphesiz önemli olan. O ad içinde ne biriktirebildiği. Mazruf zarfı parlattır ya da söndürür burada. Örnek olarak, gazino dünyasıyla futbol dünyasına göndermelerle, Tanju deyip geçebiliriz...

İlk gençlik yıllarımdaki kişisel deneyimimden yola çıkarak örnek vereyim bir de. Münir, Timur, Nurettin adlarından tek başlarına adeta tiksindiğim halde, bunlar birleşip Münir Nurettin Selçuk ya da Timur Selçuk olduğunda, dünyanın en değerli adları oluverirdi benim için. Hele Timur Selçuk, o kısık sesiyle “Caddeden sokaklara...” diye başlayan ya da başka şarkılarını söylerken, bu ad dünyanın en güzel adı olup çıkardı.

Akatalpa adının seçiliş gerekçesini anlatır gibi yaptığım ilk sayıda da (Ocak 2000) buna benzer şeyler söylemişim. “... Bu anlam dışı sesler toplamının, anlamsız görüntülü sözcüğün, ilerde anlamlarla dolmayacağını, ışıltılı bir özel ad olmayacağını, (...) dünyada yeni bir rengin, yeni bir kokunun, yeni bir tadın, yeni bir duyarlılığın belirmesine vesile olmayacağını ya da bildik duyarlıklardan henüz keşfedilmemiş farklı duyarlıklar doğurtmayacağını, bu değilse, bunun ön-ortamını oluşturmayacağını kim ileri sürülebilir ki?”

Akatalpa adıyla ilgili daha sonra da bazı şeyler yazdım, bazı şeyler yazıldı.

Bursa caddelerinde, yere göğe sığdıramadığı sakalıyla gezen eski bir şair arkadaşımız *Akatalpa* adının kendisine “balta”yı çağrıştırdığını yazdı örneğin! Kim ne karışabilir; besbelli ki arkadaşımız kafasında ya da elinde hayali bir kılıçla geziyordu ve bizim elimizdeki dergiyi balta olarak görüyordu!

1990’lardan bu yana akan edebiyat serüvenini yakından izleyenler; *Akatalpa*’nın, Bursa’da çıkmış *Yeni Biçem*’in ardılı ve onun kardeşi *Düşlem*’in temsilcisi, dolayısıyla bir bireşim (sentez) olduğunu yakından bilir; *Yeni Biçem*’in o dönemde Türkiye’de var olan bütün seçkin şairleri kapsama iddiasının, *Düşlem*’in kadrocu yanıyla dengelenmeye çalışıldığını sezerler.

İlk şiirini *Düşlem*’de yayımladığını hemen her yerde anıp duran, ayrıca *Yeni Biçem*’in son sayılarından birinde de bir yazısıyla yer almış bir delikanlılık, “Bana saçma sapan dergi isimleriyle gelmeyin” dedikten sonra “(bkz *Akatalpa*)” diyebiliyor, internet’in uçsuz bucaksız alanını özel malikanesi sanarak. Türkçede “Yediği çanağa kıçmak” diye bir söz vardır ya, bu olmalı. Kaba çağrışımlar uyandıran bir başka sözde de: “El eli; garip kuş da gelir yuvadaki yavrusunu kertermiş” denir, acizliği, sersemliği, şaşkınlığı anlatmak için.

“Karanlık kanlıbaş” denebilecek (spekülasyon başlayınca ucunun nereye uzanacağı kestirilemez!) bu garip kuşun kitap

Hulki AKTUŒ

AŞAMALAR’dan

Bir sözcük.

Sözlüğü aşarak kendisi oluyor.

Bir adım.

Kendini aşarak yolculuk oluyor.

Mum.

Geceyi zorlayıp sabah oluyor.

İnsan, yani sen: En kötü ile en yüce arasındaki. Yani sen.

Yolculuk azığı: Sözcükler. (Sözlüğü türetmek için.)

Adımlar. Gerekirse bir asa. (Yolculuğu var etmek için.)

Mum. (İşiyabilmek için.)

Ve kendin.

Yollara çıkmak isteyen kendin. Yürümek isteyen, varışı olmasa da, yollara çıkmak isteyen kendin.

Sen.

Bir sözcük, sözlüğü aşarak kendisi oluyor.

adlarına baktım da bu arada, bizim *Akatalpa*’ya rahmet okutacak uçuk buluşlar peşinde koştuğunu gördüm onun, debelenirken.

Etik ve estetik yoksunluğu apaçık olan bu delikanlılıkla, haşa yüz yüze gelsem, neler söyleyeceğimi burada ima bile edemem; ama yazarken bu kadarı bile zor geliyor ve üzüliyorum –hepimiz adına.

Tahir Abacı, Enis Akın, Hulki Aktunç, İlkey Aşık, Halûk Cengiz, Ersun Çıplak, Ramis Dara, Özlem Tezcan Dertsiz, Gültekin Emre, Ceyhan Erim, Tamer Gülbek, Hilmi Haşal, Mehmet Kaplan,

45 KALİBRELİK HEDEFSİZ TABANCA

Cihan OĞUZ

Şiirin atası kimdi dersiniz? Destanlar mı, türküler mi, ezgiler mi? Kilise korolarından yükselen sesler, camilerden yankılanan ezan mı? Yoksa bir çocuğun durup dururken ağlamasındaki yürek burkan o iz mi?

Hangisi?

Belki *hepsi* diyeceksiniz de içiniz elvermiyor. Zorlu test sorusunda seçenekleri *olmayana ergi* yöntemiyle ikiye indiren zeki öğrenci kisvesiyle.

Hayatta hiç karşılıksız bıraktığınız bir soru olmadı mı yoksa? Her şeyi bildiniz, yalan yanlış bir şeyler uydurup billahi siz bile inandınız, yanıtsızlıktan nefret eder hale geldiniz.

Öyle mi?

O halde şiirin de, hayatın da, aşkın da 45 kalibrelik hedefsiz tabancası olmaya adaysınız.

Kurusıkı bile değil, *hedefsiz*.

Oysa kurusıkılıkta bile iyi kötü bir şeye dokunma şansınız var. İncitme pahasına. Devirip, kırıp döküp, paramparça edip hayatları karartma rağmına.

Şiirin sınırları belirlenmemiş ve haritası hiçbir zaman çizilmemiş o makus talihinde böylesi *şanslara* pek yer yok. Yani öyle hedefsiz ve başıboşunuz ki, o hengâmeye yakışsa yakışsa kırık bir hayat yakışır.

Halbuki siz ilk başlarda durumun bu kadar umutsuz ve karanlık olabileceğini kendinize bile itiraf edememiştiniz. İnanmamıştınız gökyüzünün aniden kararabileceğine. Yağmur sizin için şiire konan masum bir kelebektir. Tıpkı azıcık ömrüne binlerce anıyı nakşeden dervişler gibi.

Şiir, dervişin azgın bir at üzerinde durmaya çalışmasıydı.

Ama ne derviş o hıza ayak uydurabilecek kadar hayata tutunmuştu, ne de at üzerindeki kıymeti koruyabilecek yetkinlikteydi.

O süreci dile getirmekse büsbütün belagatti. Kendi kalbine söz verenin, ancak gözlerini son kez yumduğunda ihaneti düşünmeye hakkı vardı. O ihanetin sınırları ise olsa olsa içini kanatan anıları bir kez daha hatırlamaktan ibaretti.

Dünya olanca hızıyla dönerken ayakta kalmaya çalışmak, ancak fizik kurallarına meydan okumakla mümkündür. Kalabildik mi? Yoksa dünyanın pespaye üç beş kuralına boyun eğmekle mi mükâfatlandırdık kendimizi?

Artık sabahları kalkarken, bir gün öncesinin hesabını kapatmadan yeni bir kredi çekiyorsak hayattan, orada şiir öyle yapayalnız ağlıyordu ki, bileğinziden oluk oluk kan aksa derdine derman olmaz.

Peki ya şair? O hangi cehennemde, kimlerle fındırdıyordu?

Kendini kaç parçaya ayırmıştır, bozup bozup yeniden yerine koymak için? Hangi otopsinin sonucunu merakla bekliyordur iki dizecik hatır için?

Şairlerin vicdanı var mıdır cidden? Yoksa vicdansızlık bir şiar mıdır şairler için?

Dönüp geriye bakma cesareti kaç asır önce unutulmuştur? O asrın felakete dönüşmesinde şairin rolü kaçınıcı sıradadır?

Ne atın sırtında zangır zangır titreyip bir an önce kendi kabağuna çekilmek için fırsat kollayan derviş, ne de gündelik yaşamında ev-iş-market- deyip deyip ömrünü heba eden kurşun askerler; yani sen, ben, biz, hepimiz...

Hayata ne kadar yakıştı, şiir ne zaman üveyimiz oldu? Hatırlayan var mı?

(...)

Ben bu yazıyı elbette 45 yaşına basalı henüz üç gün olduğu için yazdım. Kırk gün kırk gece sürecek bir şenliğin ortasına düşseydim bile, kılı kırk yarar, kırık aynalara baka baka aynı şeyi söylerdim.

Ersun ÇIPLAK

MİSAFİR

sana beni sakinleştir
sustur kurban et emrettiler
ortaya koyamadıklarımı sıkılmış bir gırtlaktan
çıkabilecek sesi duymanı

hayır diyemedin anlatamadın bir söz
nasıl engellenir kapıya vurdu biri
ses nasıl engellenir sordun yere düşünce metal

para mesela sesi nasıl engellenir

dediler

engellemiyoruz

bir şarkı istiyoruz senden sade bir ninni

nal seslerini tozan zemini
uzayacak yollarda yağmur yağmayınca
mezardaki toprağı pekiştirmek için şaha kalkan
kısrakların tehlikede değil korkma

giyindin kokular caba kuşandın ziynetini
kısrakları koşumladın kervankıranla çıktın
geldin yolunu buldun bir tas su ikram edecektim

zaman bulamadığıma şaşma hazırdım
daha sen ses vermeden şarkılarını duymaya

kusur ettiysem özür dilerim

Ömrümün henüz ortasında sayıyorum kendimi. Gece gündüz laboratuvarlarda göz nuru dökerek farelerin her hareketinden insanlık adına umutlu bir çıkarsamada bulunan yarı deli bilim insanlarının henüz yazılmamış şiirinden medet umuyorum.

Yitirdiğimiz ne varsa bir gün geri gelecek diye ödüm kopuyor. Bir zamanlar hak ettiğimiz hayat, bize ansızın özür dilenerek sunulduğunda filmin orta yerinden kopacağından korkuyorum.

O mutluluk ânı bir cehennem biletiymiş gibi geliyor bana.

Orta yaşlı olmaya doğru giden yolda bu sayıklamaların birer şiir vesilesi olduğunun farkındayım. Çünkü hayata çok uzak duruyorlar.

Şiir, bu hayata uzak mı duruyor? Bırakın dursun. Sakın daha fazla yaklaşmasın.

Şairler kusursuzluğu keşfedene kadar kusup duracaklar.

Veyahut da kusursuzluk diye bir şeyin olmadığını anlayıncaya kadar kimbilir kaç çöl kat edecekler.

Aslında bütün itiraflarıma ve eteğimden döktüğüm bütün taşlara rağmen, 45 kalibrelik hedefsiz tabanca olmadığımı biliyorum.

Bir hedefim var benim. Tıpkı her adam gibi. Tanrı gibi.
Ah bir de mermileri sakladığım yeri bulabilsem.

Enis AKIN

ANNELER BİR DAĞLARA ÖZENMEKTİR, BELKİ

odalar, çarşaflar, küçük beyaz giysiler bir renk sahibi olmayı bekliyordu, birer hazırlıktık parmaklarımızı saymaya,

sen geldin, kızın bir annesi oldu ve bir penseydi sanırım bu, maddenin en küçük birimi harflerdi, koyu bir harf sardı beni

bir T harfinin ucuyla ayırdık, arkadan heceler, kelimeler geldi aralandı, açık kaldı yan kesimler, testere durdu, çekiç kaldı,

bir bir saçıldı tornavidalar, bir bir saçlar, çatladı bir bir surlar, elmalar, fiyaskolar, zımparalar biriken sularını saldı bir bir

dağlara özenmektir bütün anneler, evet bunu sanabilirim, yıllardan beri sevilmemiş bir balta gibi gerildi önce,

geçit verdi sonra, sen geldin, artık uzak, uzak değildi, uzak ancak senden uzaktı,

anneni çıkarttın sonra, sen geldin, artık yalnız değiliz, yalnız senin kadar yalnızız

boynuna batan bütün Ç harfleri, dört günlük sakallarımız, yünlü kazaklar, çok sevmek, bir bu dünya

Özlem TEZCAN DERTSİZ

AYKIRI ŞEHİR

sonra anladım,
kurduğum her düşe
yıldızlı pekiyi veren gök
yalnız senin üstünde
çok gittim, çocuk döndüm hep
hesaplar aklımı çelmesin
kalbimi çalılar sarmasın diye

aklımda,
heveslerimin çıkardığı cılız fırtına
yılğın caddenin ortasında
bir masal kahramanı
yaptığın kenar süslerine inat
hayat, tatsız yazılar yazmakta oysa

hani dağ olacaktım
kesecektim korkuların önünü şarkımla
bir top saten kumaştan
özgür bahçeler biçecektim
makas kaçtı, bahar bitti
ayrıkotları dolandı sarmaşığıma

yanlışlarımı hiç ayıplamadı

bu şehir
ne zaman dönsem
söğütler içinde bir sahne
coşkuyla alkışlar acemi oyunumu
deli kanlı üç nehir

Hüseyin PEKER

TERLEME

Kum ve çöl tonlarında oynayalım
kaz tüylü toprakla, oyun değil gerçek!
zorluğu görünce, kendi evinin bahçesinde
beyaz giyilmesi şart böyle günlerde
yetim kaldım, cenaze ağlama derneğinde
çözdüm kemik düğmelerimi
gülleri düşünmekten yoruldu, bize gelin
gül yorgunluğuyla uyumaya devam edelim

bak tüylü toprakları serdim önüne
teniste topun yerde sekmesi şart!
hınç okları var, çarklar döndükçe
duru bir bakışla bakıyorum ölüme
ağırbaşlı teyzeler, okkalı amcalar
şaşı paçasından aşağı çekmekle seni
töreyle kurban edişimiz şiiir gününde

terleme terleme, bendeki sıkıntı!
bakışım çatallanıyor;
altı şapkalı düşünme tekniklerine
işte orda tahta raket ve file
titresin gönül teliniz, sektikçe tüy top yerden
dünyanın durmuş kalbine

ömrün kısalığı, boynun eğriliği laleyi anlatır
ben susuzluktan kapandım
benzedim tek seferde saksı çiçeklerine

Hilmi HAŞAL

BEŞİK ESKİZİ

Nasıl oluyorsa oluyor şu tanyeri dinginliği
üzerime dökülüyor uyanmış püskülleriyle
ufuk çepeçevre Bursa gümüşü, yaz beşiği
nasıl oluyorsa oluyor, hep varsıl göğü an'ın

yollardadır dirim, nerede başladı denmez ki
ben neredeyim, bu nehir akabildiğine bilge
aramızda kendine katıyor her şeyi, her şeyi
zaman mavi bir rüya oluyor, o cömert eliyle

nasılsa uyanmamış çocuktur Bursa; uyuyor
kaç bin yıla özenle sunduğu buket çeşni; sen
oluyor nasıl oluyorsa; incecik ipek-ten sesi
anılar döküyor eteklerinden ve peteklerinden

üzerime seriliyor yüz bir yeşilli açık yüzyılı nasıl oluyorsa oluyor; tanyeri dinginliği tülde bembeyaz lodosla sevişiyor sanki doyasıya bir 'an'; sallanıyor tatlı tatlı erinç bahçesinde.

ZONGULDAK MEKTUPLARI

Tahir ABACI

Ramis Dara, "Şehir ve Edebiyat" panelinde, İstanbul ve İzmit'i kastedererek, benim 'iki şehirlili' olduğumu söylemişti. Hangi iki şehir, ben çok şehirliyim. Hani Evliya Çelebi rüyasında peygamberi görür, ondan "şefaati" dileyecekken dili sürçer, "seyahat" deyiverir ya, bazen kendime soruyorum, acaba ben rüyamda hangi mübarek insandan dilim sürçerek ne dilekte bulundum ki, bu kadar dağıldım. Hem de mekâna, alıştığı yerlere bağlı, sanılanın aksine gezmezi tozmayı sevmez, dahası, arşivi, kâğıtları, kayıtları, kuyutları, koleksiyonları, alet edevatları, ikonaları, fetişleri olan ve bunların her an elinin altında olmasını isteyen biri olarak. Zonguldak Mektupları'na, Dört Şehirden Mektuplar'ın en günceli olarak başlıyorum.

Değişen Kıyılar

Bilindiği üzere Faruk Nafiz Çamlıbel'in ünlü "Han Duvarları" şiiri iç içe iki şiirden oluşur. Şiirin kurgusuna göre, Anadolu yollarında yol alan şair, han duvarlarında izlediği dörtlüklerle Maraşlı Şeyhoğlu Satılmış adlı bir halk şairinin dokunaklı yazgısını da izler. 1970'lerde İsmet Nedim bu iç şiirden oluşan fantezi bir beste yapmıştı. 1974 yılı olmalı, bir akşam Erol Çankaya ve Hasan Özkılıç ile şarap içmiş, bu bestenin yer aldığı kırk beşliği döne döne dinlemiştik. Hasan nice sonra, durumu o yıllardaki ateşli ruhumuza yakıştıramamış, "Yahu bu şarkı adamı afsunlar" deyip çıkmıştı. Geçen yıl İzmir Öykü Günleri'nde bulduğumuzda türkülerden yola çıkan hikâyelerden oluşan bir kitap (*) hazırladığını öğrenince bu anekdotu anımsatmadan edemedim.

Hasan Özkılıç, Altay Ömer Erdoğan, Hüseyin Peker, belli ki vakti kerahette oldukları bir sırada, telefonu sırayla alıp "bir rakı içmeye" çağırdıklarında 2006 yılının yaz başlarıydı. İçimden hemen kalkıp gitmek gelmedi değil ama İzmir de birkaç sokak ötesi değil. Birkaç ay sonra Hasan Özkılıç aradı, "Gelmedin ama biz seni getirmesini biliriz. Öykü günlerinde en sevdiğin yazarlardan birini, Sevgi Soysal'ı konuşmanı öneriyoruz. Sanırım hayır diyemezsin" dedi.

Bir mart sabahı yola çıktık. Toprak uyanmaya başlamış. Deli doktoru Figen, Eskişehir'den İzmit'e gelirken, bize birkaç yıl önce Akdeniz'i boydan boya gezdirmiş, bazen de kendisini bize taşıtmış son komünist üretimi Skoda'nın yerine çizgileri onu andıran bir Fiat almıştı. Fikrine göre, yaygın 'halk arabası' olduğu için o da bir çeşit komünist sayılmış. Sonra, 'yüksek' arabaymış. Kocaeli ve Sakarya'yı dağ bayır dolaşırken bu sonuncu özelliğin hayrını görmedik değil... Yol, Bursa'ya kadar ezberimizde. Bursa'da otoban benzeri bir çevre yoluna girdik. Git git bitmez. Meğer Bursa ne kadar büyümüş. Torpido gözü, 'özel imalat' cd'lerle dolu. "Seven yok, sevdim dilhuan eder çok". Tülin Kuşoğlu'ndan müthiş bir İsmail Baha Süreksan yorumu. Makam, dilkeşhaveran. Direksiyonu Figen'e bırakıp esrime ülkesinin kapısını aralama saati.

İzmir'in bütün girişleri beni oldu bitti etkilemiştir. Manisa üstünden girişin etkileyici yanı, şehrin birden kuş bakışı belirivermesi. Düze indiğimizde akşamdı artık. İzmir'e her gelişimde ayrı bir Konak meydanıyla karşılaşmışım. Yine öyle oldu, yine değişmiş, alt geçitler edinmişti. Birkaç telefonlaşmadan sonra Hatay'daki evi bulduk. Deli doktoru Almıla sofrayı hazırlamıştı, işi abartarak. Figen ve Almıla, deli doktoru olmadan önce Çorum'da beş yıl birlikte pratisyen olarak çalışmışlar, hemen kolerallik günlerin anılarına daldılar.

Seferis Seferi

Seferis'in Ankara'da büyükelçi olarak bulunurken 1950 yılında trene binip İzmir'e ve oradan Urla'ya gelişini, orada evlerini arayışını anlatan günlükleri ne kadar etkileyicidir. Cevat Çapan'ın *Üç Kırmızı Güvercin* derlemesinde o satırları okuduğum günden beri hep Urla'yı görmek istemişimdir. Bendeki Seferis'i "Ç.N." dergisinin birinci sayısındaki yazımda anlatmıştım. Figen'e gelince, ondan mahşerin dört atlısını seçmesini isteseler, sayacağı adlar, Freud, Lacan, Tarkovski ve Seferis olurdu. Yeri başka olan ve bizi buluşturmaya vesile olan Seferis

konusunda aramızdaki fark, benim Cevat Çapan çevirilerini, onun Herkül Millas çevirilerini daha çok sevmemizle sınırlıydı. Ertesi gün ayaklarımızın bizi Urla'ya götüreceği besbelliydi. Ama önce bende geçmişleri olan Narlıdere ve Güzelbahçe'ye uğradık. Oralar son dönemin gösterişli yapılarıyla dolmuştu oysa eskiden kalma tek ya da iki katlı evler çok daha güzeldi. Kimi ıssız evlerin fotoğraflarını çektik.

Urla, rıhtımıyla, iskelesiyle, kedileriyle, Seferis sokağıyla mart güneşi altında bir şiirden çıkıp gelmiş gibiydi. Rıhtıma yakın bir sokakta arabasıyla uğraşan adamın evinden taşıp gelen hüseyinler ve muhayyerler en doğru yere geldiğimiz, zaten bize ait bir yere geldiğimiz duygusunu vermeye yetiyordu. Balık yemeye metazori benimle başlayan Figen, kendi seçtiğimiz balıklara itiraz edemedi. Her şey gibi Urla da bitti. Ben duraksamadan "Karaburun'a gidelim" dedim. Kırk kilometre ötesi, hesaba göre bir solukta alınacak bir yol. Düşük dönemeçli bir yola. Dönemeçler bitmek bilmiyor. Karaburun hep uzakta, hep sisler içinde. Bunun bir de dönüşü var, karanlığa kalacağız deyip yarı yoldan döndük. ("Karaburun'a giderken yarı yoldan dönülür mü" dediler daha sonra maceramızı dinleyenler). Harita üzerinden Alaçatı'yı gözümüze kestirdik. Otobana girdik. Kilometrelerce dümdüz ve bomboş bir yol. Figen isteksiz ama ben Fiat'ın çıkabileceği en yüksek hızı merak ediyorum. Bastım gaza, ama ekrandaki 'azami' hıza yaklaşmak ne mümkün. 180. kilometrede ben gazdan ayağımı çektim, Figen de tutunduğu kapı kolundan elini. Alaçatı ise namıyla orantılı bir çekicilikte gelmedi bize.

Ertesi gün Şükran Yücel ile birlikte Sevgi Soysal'ı anlattık. Salon umduğumuzdan daha doluydu. Daha önce birkaç kere telefonlaştığımız Altay Ömer ile ilk kez karşılaşmış olduk. O tipimi Fransız'lara benzetti, ama ağzımı açıp konuşunca "Şarklı" oluveriyormuşum. Hangisine sevineceğime karar veremedim. Ben ise ondaki sevimliliğin sırrını çözdüm: bir tarafı Arnavut'muş. Tanıdığım bir başka güleç Arnavut'u, A. Kadir'i anımsıyorum. Altay, bizi Kemeraltı'nda, çarşı içinde kahve içmeye götürdü. Timuçin Özyürekli, ağır bir ameliyat geçirmiş. Altay telefonla onu aradı, onunla da yıllar sonra konuştuk. Hüseyin Peker kalamayacağını söyledi, önceki günlerde meclise katılma kotasını tüketmiş. Konak Belediyesi adına organizasyonda görev alan Halim Yazıcı, herkese özenli bir ilgi gösteriyordu. Fergun Özelli herkesten daha güleçti, Hayri K. Yetik ise herkesten daha ciddi. Neredeyse on yıllık aralıklarla görüşebildiğimiz Sina Akyol, beni Semih Poroy'un "Harbi"sinin "ağır abi"siyle tanıştırdı. Fevzi Palut, meğer Elazığlı imiş. Harput müziği bilgisi olağanüstü. Kordondaki restoranın üst katını öykü günleri katılımcıları doldurmuştu. Bir zamanlarlar İsmet Nedim'in fantezi bestesini dinlememize bozulan Hasan Özkılıç, aynı yıllarda *Hürriyet*'in fotoroman senaryosu yarışmasında aldığı birinciliği ve aldığı parayı kitaplara verişini anlattı. Sonra Turhan Günay geldi, o da Harput müziğine merak sardırması. Küçük bir fasıl oluştu. Fevzi, çok güzel hoyratlar okudu.

Üç Denizin Arasında

Dönüşü yukardan, kıyıda yapmayı kararlaştırmıştık. Özel bir nedeni de vardı bunun: Yirmi beş yıl önce 'kısa dönem' askerlik yaptığım Menemen 'güzergâh' üstündeydi. Orayı da yıllar sonra ilk kez görecektim. Bildiğin çarşısı kodunsa bul. Şehir kendi içinde konum değiştirmiş. "Askere serbest" lokantalarında yemek yediğimiz, helva aldığımız çarşı neredeyse terk edilmiş, kenara düşmüştü. Kumrularını dinleyerek nöbet beklediğimiz Kubilay anıtına gittik, orası da 'statü' edinmiş, kimlik bırakılarak girilir bir yer olmuş. Gelgelelim, büyüyen ağaçlar yirmi beş yıl önceki ufukları hayli daraltmıştı. Oradan Foça'ya gittik. Daha mart ayında bile kalabalıktı. Yol, yukarılarda büsbütün Egeli oldu. Ayvalık'ı, Cunda Adası'nı, Alibey Adası'nı da dalışlar yaparak tespihe geçirdik. Yarı yolda karanlık ülkesine girdik. Bursa'yı rüya gibi geçtik, İzmit'e gece indik.

Bir ay sonra Figen'i Zonguldak'a uğurladım. On beş gün sonra Fiat'ı alıp yola çıktım.

Otobandan Düzce yoluna saptım. Yeni açılmış, yapımı bitmemiş bir yoldan Akçakoca'ya, oradan Ereğli'ye, oradan Zonguldak'a ulaştım. Kimseye yol sormadım. Otomobil, tek başına evini bulan amcamın eşiği gibi, gitti hastane kapısında beklemekte olan Figen'i buldu. Artık başka bir kıyıdaıydık.

(*) Hasan Özkılıç, *Gönlümün Şirazesini Bozuldu*, Can Yayınları, 2008.

Abdurrahman ŞENEL

DÜNYA MAHREMİ YA DA KRONOS'UN ÇÜRÜMESİ ÜZERİNE

zamanı yaşamaya kilitliyim
geç kalsam da bağışlayın
anlattım size öpülmüş öpüşleri
kirli dudak çürümelerini
dünya mahremiydi, kemiklerimin sarı hummadan uyanışı
vursun davullar güm güm!
gelsin gırnatalar, kayalar erisin
ida dağından lav gibi geçtim soluksuz
anlattım size
yola çıktığımda bahardı
yanıma tarak almadım, hiç kesmedim sakalımı
su yerine kan taşıdım
yüzümü dönüşlerde sizde unuttum
haberiniz yoktu

düğündeydiniz

uzaktı evleriniz, biraz bozgun
size gelirken bir kalp atışı daha buldum
usulca bıraktım masanızın üzerine
adına aşk dediniz adına genç ölmek
çölü geçen bedeviler gibi en çok hüzne yakıştım
vursun davullar güm güm!
en çok hüzne yakıştım
yoksulluk nehrinde beklemesin kronos
nicedir topraklarla konuşuyorum, yolları çare yok belledim
boğazıma durdu acı
kara dut ağacında simsiyahtı sesim
dünya yaşanmıştı, ta şurama geldi acı
kalbimden kalbime serin bir ah bir nefes
anlattım size bir kayanın yosununda
sözlerim yorgun metaldı
vursun davullar güm güm!
çalsın zurnalar! güm güm!
tükettim soluğumu soylu bir oğul gibi
yani yorgun atlar, yani zehrini içen akrep

velfecri kalelerden ve surlardan taşarak
uzak evlerinizde bıraktım kanlı şehzade gömleğini
özür dilerim bilemedim
hangi ışık insanın pusulasıdır
bir yol bir perde
toprağın dulda yerinden uyandırdım
“güneş” dedim bir batıp bir doğma
nedir esrarın

İlkay AŞIK

ÖLÜM

Bir ölüm, silecekti sanki bütün umutsuzluğu
Gecenin hayrına böyle varılacaktı
Zifiri karanlıkta zaman duracaktı
Gerçeklik yitirecekti olumsuzluğu
Beyaz bir düş gibi huzurlu, sakin
Ve küçük bir çocuk gibi masum
Değiştirecekti tüm bildiklerimizi

Ölüm, sürükleyecekti ardından ölümsüzlüğü...

Tamer GÜLBEK

İTİRAF

Sakin tehlikeler içinde
Bilinçli ay ışığına bakıyoruz

Akdeniz'i tedirgin ediyor
Parlayan bir balta ağzı

Evlere dönecek değiliz
Uykusuz köprüler taramadan gökyüzünü
Gerçekleşmeden zehir kopuşlar kararlarımızda

Melankolik bir tehdit renginde dünya

Bekçimiz
Bir portakala itiraf ediyor dünyayı.

Mehmet Sadık KIRIMLI

ÜLKEMİN HALLERİ...

uzatsam
telgraf telleridir
ellerim
eğilip baksam
gelir geçer içinden
ülkemin halleri...
sevinirim

şimdi kötü bir elbise gibi
üstüme giydirildi
ülkemin halleri...

a' benim makas kesmez
ömür biçmez terzim
hani bunun
yoksulluğa iliklenen
düğmeleri...

göğe seslensem
sesim duymaz beni
kocaman
bir ay büyütür içim
üşür yüreğim geceleri

n' olur duyun beni
duyun...
yelkeni hazır
bekliyor sizleri

kaptansız hayatın dümeni

KİMSELERİN AKŞAMI

Gültekin EMRE

“Akşam, iç çekme vakitleri...” dizesini okuyunca “Akşam diyordun işte oldu akşam”ı anımsadım birdenbire. Cahit Sıtkı, “Dinsin artık bu kalp ağrısı” diyordu sonra. “Çilingir” sofrası kurulacak ve gençlik yeni baştan yaşanacak. “İlk sevgili” Beşiktaş’tan gelecek kadehler bir biri ardınca devrildikçe.

Oya Uysal’ın *Kimselerin Akşamı*, “akşam”lara övgü ve serzeniş yüklü. “Akşam. Okşanmamış saçlarımdan öpen akşam, / yalnızlığımdan.” Aynı yalnız kadını düşlerinde de öper akşam. Akşamla ayın arasında benzersiz bir ilişki vardır ve kimi zaman acıtıcı dizelere ve imgelere neden olur bu dostluk: “Akşamın giderken bıraktığı bir dizeden doğuyor ay / acıtarak annesini.” Burada Divan Edebiyatı tadında bir söyleyiş hemen seziliyor. Sanıyorum hüznü bu kadar ince dokuyan şair az bulunur şiir dünyamızda. Dizelerdeki imgeler kırgın, üzüntülü. “Göğsünde gizli saklı hangi sırdır ki o lâl ve derin, düşüyor / yüzüne akşamla bir gölgesi, serin. Parçalanmışlık gözle görülüyor neredeyse.” “Bir virgül” kenti ikiye bölüyor, “damların üstünden” akıyor gerçeküstücü bir nehir. İşte şairin etkilendiği suluboya bir resim: “kuşlar, bulutlar, rüzgâr” ve “bir gemi”. Sessizlik ve derinlik geceye açılan gizdir insanı büyülerken ürküten. Herkesin hüznü kendine göredir! “Akşam” “gecenin gölgesinde” kaybolurken hüznün ayaklanır; yüzler günden solar. İşte burda bir aşk vardır hem ayrılığı perçinlenmiş, hem henüz meşruluğu onaylanmamış. Acıtıcı bir gelgiti yaşıyor şair akşama, gölgelere... tutunarak. O, sanki “harfleri sulara sektiren çocuk”tur bir yandan da. “Dil” öylesine “derin”dir ve dünle, günle, aşkla... dopdoludur. “Akşamın geceye değen teninde bir ürperti” vardır insanın içini bir hoş eden. “Akşam ki / gökyüzüne yazdığı bir şiirdir kanatlarıyla kuşların”. Onun için de “anesi yok”tur “akşamın”. Öyle ilahi! Yaz sonu yağmurlara teslim olan kente bir “kasvet” çöreklenir ve bunu herkes duyumsar. Bunu hepimiz yaşamışızdır ve biliriz bu sıkıntının, yıkımın elinden ne çektiğimizi. Evler, artık “akşamla tamamlanır”, kendine gelir Necatigil’den beri bu böyledir. “Yüzünü akşamın göğsüne gömmüş bir bulut” düşünün şairin penceresinde “incecik” ağlayan. Kalbin onayladığı bir durumdur “akşam” aşkla sarmaş dolaş. “incecik bir yağmurla” ama “İçine ağlayan bir çocuk gibi” iniverir akşam. Söz bitince insanın annesi de ölür akşamla birlikte. Saklanacak karanlığı da kalmaz. Yalnızlığı örtünür üstüne gece. Anneler karanlıkta birer “denizfeneri”dir çünkü karanlığa karşı. Akşam, ev değiştirirken terk edilen eşyalar gibi geride “hüznü” bırakıp gider gideceği yere. Akşamın ardından bakakalınır, çaresiz su dökmeden. Sonra, geride “baktıkça eskimeyen bir akşam”ın kaldığı fark edilir umutsuz bir inlemeyle. Her gidişin ardında kalan onca anı vardır ve onlar eskimez kolay kolay yalnızlığın aralık kapısında. Öyle ya “aşınmış eşya kokusu, ürperti” akşamı, hayatı. Giderek yalnızlık da eskir, eksilir insanın içinde bir sevdaya tutunmadan geçip giden günlerin serin akşamlarında. Geride şu dizeler kalır aşk çekip gitse de: “Akşam. Kanayan bir aşka adanmış, / acıtan bir şiirdir şimdi / akşam”.

İhsan ÜREN

DOSTUM MELİH...

Dostlarımı andım,
beş parmağım kadardı,
sabaha yakın, uykum bulandı.
Şaraba vurdum:
“En kötü günümüz böyle olsun”
Deyip
kendimle kadeh tokuşturdum.
Korkma dostum
artık,
kötü günün olamaz.

Bursa, 28 Nisan 2008

DAMAR

İçimin şiir damarları çekildi; kurudu,
Nasıl, böyle bir şey olabilir diyorum...
yanıtlar arıyorum; neden, neden?
bu kadar mı boşluğa düşer insan?

Bursa, 27 Nisan 2008

Oya Uysal, yaşamın tortulaştırdığı duyguların üstüne gidiyor. Eski defterleri açıyor sanki. Eskiyen, epriyen, dikişleri sökülen ilişkileri havalandırıyor. Geçmişini bir bir havalandırıyor, ayrılıklarını düzene sokuyor dizeleriyle. Akşama çok fazla anlam yükleyerek acıyı ve hüznü yepyeni imgelerle sağıyor. Evlere, odalara, yaşamlara, nesnelere, ilişkilere sinen tedirginlik veren ürpertileri döne döne ele alıyor. Kendini, yaşamı, yaşadıklarını, duygularını gözden geçiriyor. Kırgın ve kırık gülümsemelerin ardına takılıyor. Yorgun bakışları kucaklıyor. Sorularla kendine farklı bir yön bulmaya çalışıyor, yeni yollara açılmayı deniyor kendinden uzaklaşmadan. Akşamı özlemle, bir sevgili gibi bekliyor; ona anlatacakları var çünkü ya da ondan derleyeceği imgeler. Hem korunduğu, kollandığı bir mekândır akşam, hem de içinde kaybolduğu sonsuzluğa uğurlandığı kutsal bir alan. Acılarını gizlediği, hüznelerini emanet ettiği, aşkına sığındığı kopkoyu, depderin bir kucaktır, akşam. Kendisidir akşam, yüreğidir ve pek çok anlamı bağrında barındıran dizelerinin dilidir. Dil, kat kattır onda; sözcükler odalarda, sokaklarda... Flu dolaşıp durur anıları, geçmişi, yaşananları, acıtan aşkları... *Kimselerin Akşamı*’nda.

Bana Ahmet Haşim’i yeniden okuttu Oya Uysal: “Uzaklarda akşamın can çekişmesi”ne bir kez daha tanık oldum. “Uzak ve karanlık gökte” hayallere daldım. Sonra şu dizelere tutundum kaldım. “Akşam, yine akşam, yine akşam, / Bir sırma kuşaktır suya baksam, / Üstümde bir büyülü yaydır gök!” “Bir Günün Sonunda Arzû”dan başka ne beklenir ki duygu sağanağına kapılıp gitmekten başka?

Oya Uysal, akşama hüznün sağan!

Oya Uysal, *Kimselerin Akşamı*, YKY, Mart 2008, 59 sayfa.

MELİH ELAL'IN DOĞUM GÜNÜNÜ KUTLADIK

Ceyhun ERİM

12 Mart 2008 Çarşamba günü kaybettiğimiz Melih Elal'ı, doğum günü olan 1 Mayıs'ta, Nilüfer Yerel Gündem 21 salonunda andık. Toplantıyı Nilüfer Belediyesi bünyesinde Melih Elal'ın öncülüğünde kurulan "Nilüfer Yerel Gündem 21 Okuma Grubu"yla Akatalpa'cılar birlikte düzenledi. Okuma grubunda her ay bir yazar seçilerek roman okunur, ay sonunda da çoğu defa, romanı okunan yazar Bursa'ya davet edilerek okuma grubunun düzenlediği toplantıda edebiyatseverler ve okurlarla okunan roman tartışılır, yazarla sohbet edilirdi.

Grup adına söz alan Alper Can, okuma topluluğunun etkinliğini iki aydan bu yana "Melih Elal Okuma Grubu" adıyla gerçekleştirdiğini söyledi ve 2005 yılı Mayıs'ında düzenlenen bir şiir akşamında Melih Elal'ın Niyazi Akıncıoğlu'dan okuduğu "Bursa" şiirinin slaytını gösterime sundu.

Gösteri sonrasındaki derin sessizlik ve hüznün ardından söz alan Ramis Dara, toplantının kendileri açısından iki sebeple önem taşıdığını belirtti. Birincisi arkadaşımızla vedalaşabilmek, ondan bedenen ayrıldığımızı kendimize kabul ettirebilmek için; ikincisi Melih Elal gibi kültüre ve nitelikli sanata, edebiyata değer veren kişilerin topluma rol-model olarak önerilebilmesi, geleceğin toplumunda Melih Elal benzeri insanların da var olabilesine katkı sağlayabilmek için, dedi.

Dara, Melih Elal'ın Bursa ile ilgili yazdığı yazıların Nilüfer Belediyesinin katkılarıyla "*Mekânın Bursa Olsun*" adıyla kitaplaştırılmak üzere olduğunu, bu değerbilirliğin acılarını bir parça da olsa hafiflettiğini ekledi.

Serdar Ünver Uludağ Üniversitesinde Melih Elal ve Ramis Dara ile başlayan, Eğitim Fakültesinin 324 numaralı odasında Akatalpa'nın kuruluşuyla gelişip erguvan piknikleriyle zenginleşen anılarından söz etti.

Yalçın Oğuz, defin günü, Serdar Ünver'in "açmak üzere olan erguvanları göremeden gitti!" yolundaki içlenmesi üzerine, ailesinin izniyle Melih Elal'ın mezarına, tohumlardan yetiştirdiği bir erguvan fidanı ve Akatalpa yerine de, "A! Katalpa!.." heyecanına denk düşecek bir katalpa fidanı dikeceklerini söyledi.

Nuri Demirci, Melih'i Bursa Edebiyat Günlerinde ve geç tanıdığını, ama birbirlerini derinden sevdiklerini hissettiğini belirttiikten sonra, ciddi, ağırbaşlı, çelebi görünüşünün altında Melih Elal'ın çocuksu bir safiyet taşıdığını, hayatında hiç şiir yazmadığını söylediği halde, bütün şiirli akşamlarda, Bursa'nın orta yerindeki Setbaşı semtiyle başlayan ve o anda aklına geliveren tekerleme cinsi sözlerle hoş espriler yaptığını belirttiikten sonra, onu son görüşünü hiç unutmayacağını söyledi. Bu son görüş üzerine yazdığı "Melih Elal İçin Bir Savrulma Denemesi" metnini okudu.

Hilmi Haşal Adana'da kaldığı 4 yıllık süreçte bile Melih Elal'la dostluğunun sürdüğünü belirttiikten sonra, onunla ilgili gözlemlerinden yola çıkarak yaklaşık iki aylık bir zaman içinde yazdığı uzun "Melih Elal İçin" şiirini okudu.

Şaban Akbaba Melih Elal'ı Bursa'nın güleryüzlü çocuğu olarak niteledikten sonra, kendisi için BUYAZ (Bursa Yazın Sanat Derneği) tarihinin Melih Elal'la dostluğunun da tarihi olduğunu, Elal'ın, varlığıyla bu oluşuma nitelik ve denge kattığını dile getiren bir metin okudu.

Benim Melih Elal'la olan dostluğuma gelince. Birincisi, çocukluğumda oturduğum Şible mahallesinin delikanlısı, benim

"Melih Abim"di kendisi. İkincisi, Kız Lisesi yokuşunda kitapçılık yaptığım 70'li yıllarda İstanbul Üniversitesi Edebiyat

Mehmet KAPLAN

SEVGİLERLE GÜLE GÜLE

ele
elele
el elden üstütmüş
ee..

ince eğirip
sık dokudun
ununu eleyip
elegini astın
hele hele bu yaşta
bütün güzelliklerini
(herkese) miras bıraktın

seni bizden
içimizden
gizli bir
ELAL'dı götürdü

hadi sana
güle güle

sev gi ler le

Fakültesi boykotlar nedeniyle öğrenime sık sık ara verirdi. Bu nedenle Melih Abi edebiyat dergilerini bize ayırtırdı; *Soyut, Yeni Dergi, Yordam, Yeni a, Somut* hatırlayabildiklerim. O yıllarda nişanlısı olan, eşi Benan Hanımla birlikte gelir ve dergilerini alırdı. Üçüncüsü, BUYAZ'daki görev birlikteliğimiz. Düşüncesini sakın ama hiç sesini yükseltmeden karşısındaki insana onun kadar iyi anlatabilen bir insan tanımadım.

Bu arada Ramis Dara anma günü için gelen iki iletiyi okudu. Bunlardan biri Akatalpa dergisinin Melih Elal'dan önceki ilk sahibi ve daha önce aramızdan ayrılmış olan Ali Özçelebi'nin kızı Meltem Özçelebi'den gelmişti. Diğeri Ahmet Aykanat'tan.

Ahmet Aykanat o sırada oğlunun yanında Kanada'da olduğunu, ama 7 Mayıs'ta kendisine verilecek olan 2008 Yunus Nadi Karikatür Ödülünü Melih Elal'a ithaf ettiğini belirttiği kısa mektubunda şunları söylüyordu: "*Erkenden aramızdan ayrılması varlığı kavramama destek oldu. İnsan hakkında daha derin bilgiler edinmenin hazzını duydum, bunu sağlayan onun insani donanımındaki olgunluktur.*"

Salonda bulunan dinleyiciler arasındaki Hacı Tonak'la Mustafa Durak da söz aldılar. Hacı Tonak Melih Elal'ı Bursa Defteri gezileri sırasında tanıdığını ve çok sevdiğini söyledi.

Durak, üniversitede olan ilişkilerini teşrih masasına yatırdıktan sonra onun çok iyi bir dinleyici, gerektiğinde çok iyi bir hatip ve hep güleryüzlü biri olduğunu vurguladı.

Mehmet Kaplan "Sevgilerle Güle Güle" şiirini okudu.

Konuşmalardan sonra baştaki şiir gösterisi tekrarlandı. Doğum günü ve anma toplantısı, Elal ailesinin (Melih Elal'ın eşi Benan, kızları Defne ve Tülay hanımlar, damadı Bülent Muş) getirdiği yaş pasta ve meyve suları ikramıyla son buldu...

Teşekkürler her şey için; mekânın gönlümüzdür, Sevgili Melih Elal.

FİSKE SEANSLARI – 6

Halûk CENGİZ

Şiirsel Çeşitlilik

Bazen bakıyorsunuz, yazılan şiirler tıpatıp birbirine benziyor.

Bazen de ne çok çeşit.

Hem çeşitli, hem benzer... ilginç! Sanırım şiir yazan sayısının çokluğundan doğan bir sonuç.

Ne ki çeşitlilik derken sözünü ettiğim öyle farklı türler, yaklaşımlar, nazım denemeleri, seslenişler, içerik değişimleri değil; bir bakıma daldan dala atlamak!

Sözgelimi, kimileri ölçülü-uyaklı, kimileri müthiş manzum; besbelli güzel söz etmek amacıyla yazılmış, etkileyici. Al duvara as, boynuna tak, uğrunda ol... öyle. Hele tok bir sestem dinlesen, oturup sabahlara kadar ağlarsın. Bazılarının sonradan şarkı sözü olduğunu duyuyorum.

Kimisi düpedüz hikâye. Giriş-gelişme-sonuç yerinde, her şey tamam. Yazanı ayırımında olsa doğrudan, hikâyeciymiş diye atılacak hayata ama, bilmiyor, bilemiyor.

Bir de hikâyesini uzatanlar da var; tefrika şiir... Yok ama, roman kadar da değil, daha çok çocukluk, gençlik anıları, öyle diyelim.

Kişisel olarak benim en sevdiğim, gizemden kırıntılar! Normal biri olarak kendilerinin bile içinden çıkamayacakları sözcükleri dize biçiminde sıralıyor, sonra da okurun ondan anlam çıkarmasını bekliyorlar. Genel olarak bir şey söylemiyor, bir yığın şeyi bir araya getirip geveliyorlar.

Yaptıkları bilinçliyse, şiir diye ortaya çıkarlar çok çok kafalarının karışıklığını yansıtmak sayılabilir ama, ben bir insan kafasının bu kadar karışabileceğini sanmıyorum. Timsahinki olabilir, o da belki. Şiir değil, bulmaca yazıyorlar sanki. Anlaşılamamaktan nasıl da hoşnutlar. Kapalı şiirin kolaylığına gizlenmiş; böylece sıradan olmadıklarına, aykırı durduklarına inandırmışlar kendilerini. Oynuyorlar, oynayıp duruyorlar.

Ne var, biraz yakından bakınca çoğunda tıpatıp denebilecek kadar birbirine benzeyen metaforlara, değişmecelere, betimlemelere, hadi imgelere, dahası kalıplara rastlıyorsunuz. Duygu, düşünce, sezgi, içgüdü bu kadar mı birbirinin eşi olur? Moda sanki.

Sonra düzyazı-şiir meraklıları var, ne demekse. Okurken şiirsel bir metinle mi, metinsel bir şiirle mi karşı karşıya olduğunuzu anlamamız olanaksız. Özgün olma tutkusunun insana neler yazdırdığını görmek bazen ürkütücü boyutlara varıyor.

Tasarımcıları da unutmamalı. Bunlar, görselliği önemseyenlerdir. Kimi zaman bir sayfaya getirip kocaman, tek bir harf yazarlar; kimi zaman da yazdıklarının kâğıt üzerindeki görüntüsüne şöyle birkaç adım geriye gidip baktığımızda, ne bileyim, bir kedi görürsünüz mesela. Oysa dansöz değil, şarkıcı değil ki, şiir bu; göze hitap etse ne olur, emese ne olur? İster harflerden manzara çiz, ister hecelerden insan yüzü... içime seslenemiyorsan, yazdığının -ya da yaptığının- nesî, ne kadar şiir olabilir?

Acaba şiirin doğru dürüst yapılmış bir tanımı olmaması yanında edebiyat türleri arasındaki keskinliğin de her geçen gün biraz daha azalması yüzünden olabilir mi bu iç içe girme, birbirine benzeme? Yani elimdeki metnin bazen şiir de, öykü de, deneme de, eleştiri de olabilmesi ya da bazen şaşkınlıkla farkına vardığım gibi tümünün karışımı olabilmesi bundan mıdır?

Öyleyse haksızlık etmeyeyim; belki saydıklarımın hepsi şiirdir de ben şiirden anlamıyorumdur.

Ciddi söylüyorum, olabilir.

Şiirsel Bolluk

Bakıyorum: En çok şairler yayımlıyor. Şiir üstüne şiir... Şiir üstüne şiir.

Ne çok kendini tekrar. Ne çok kendiyse sınırlılık. Ne çok kendini aşamama. Ne çok birbirine benzer imge. Ne çok birbirine benzeyen niteliksiz şiir.

Olmuyorsa olmuyordur deyip çekilen yok. Sanatta, hele şiirde böyle bir zorlama, direnme kabul edilebilir değildir. Zaten olmamalı.

Şairin Düzyazıları

Açıkça söylemeliyim: Kimi şairlerin düzyazıları beni şiirlerinden fazla etkiliyor. Ne ki bu etki çoğu zaman olumsuz.

Ne yazıyorlar şiir dışında, düzyazı diye? Genelde deneme, eleştiri, eleştirel deneme... Kolay geliyor olmalı.

Ama korkarım okumuyorlar. Oysa deneme de, eleştiri de okumadıkça yazılamaz. Değişik, birbirinden farklı konularda yazabilecek kültüre, geniş dünya görüşüne sahip değiller. Sığlar desem, çok mu ayıp?

Yazdıkları şiirler gibi düşünmeye alışmışlar. Dahası, şiirin doğasına uygun sayılabilecek biçimde kendilerine dönük, bencil, benmerkezciler. Bu, yazılarına ister istemez çokbilmişliği, kendini beğenmişliği sokuyor.

Oysa deneme, eleştiri çoğu kez benbenci gözüktüğü halde çokbilmişliği, kendini beğenmişliği kaldırmaz. Derinliksiz bilgiyi, sığ beğeniye kabullenmez.

Bu insanlar, ille de yazacaklarsa neden romana durmuyorlar? Bence o ince-uzun serüvende dirençlerini, yeteneklerini ölçmeleri en uygun seçim olur. Önce uzun süre susarlar. Bu iyidir, susacak zamanı bilmek iyidir.

O zorlu suskunluğun, sınavın sonunda da ya gerçekten iyi şiirler yazmayı başarır veya romanları da okunmayan bir şair olurlar ki, bizim açımızdan ikisi de kazançtır.

Şairin Şiir Üzerine Yazdıkları

Şiir yazarların çoğu şiir üzerine de yazıyor.

Daha iyi bildikleri başka şey yok anlaşılır.

İşin kötüsü biz de böyle kabullendiğimizden, şiir üzerine yazmaları doğal, olağan gözüküyor.

Bazen sivri sav, aykırı yargı içeren, kavga kışkırtan yazılarıyla oldukça oyaladığımız gerçek.

Ama bir şair şiir üzerine yazar da yazısında kendisinininkinden başka bir şiir beğenisini ortaya koyabilir mi?

Buna olanak var mı?

Öyleyse neden şiirine düzyazıyla destek veriyor?

Buna neden ihtiyaç duyuyor?

Şiir ve Sair

Şiir üzerine çeşitli zamanlarda yazdığım notları bilgisayarım da tek dosyada toplayacağım zaman o dosyaya geçici bir ad vermiştim. Pek yaratıcı sayılmazdı, geçici bir addi zaten: “şiir ve şair.”

Ancak o zamanki bilgisayarım Türkçe karakterlerle yazılan her şeyde yaptığı gibi dosya adlarında da sorun çıkarıyordu.

Bu yüzden, ben “şiir ve şair” dedim ama, o bildiği gibi yazdı; başka anlam kattı başlığa; kalktı “sair ve şair” yaptı onu. Yani “şiir ve sair” gibi bir şey, şiirle şiirin gereksiz ayrıntılarından söz eden bir şey sanki.

Yaratıcı olduğu söylenemez ya, bu başlığı düpedüz bilgisayarım belirledi. Kim ne derse desin, teknoloji başka şey!

Giderek duygularıyla da mı davranmaya başlıyor ne?

Yaratıcı Dehanın Sınırı-Sınırsızlığı

Yazan birinin dehasından, yaratıcılığın, zekâsından mantıken kuşku duymamak gerekir.

Ama ne kadar büyük ya da sonsuz sanılırsa sanılınsın deha da, yaratıcılık da, zekâ da sınırlıdır.

Yazan, daha doğrusu yayımlanmak üzere yazan biri için tehlike bu sınırdan başlar.

Sıradan ama dikkatli bir okur, sermayesinin tükendiğini yazardan önce fark ederse eyvah!.. sonuçları herkes için yaralayıcı olur.

Özgüvenin de bir sınırı vardır, olmalıdır.

Hayret!.. yaşlandıkça atasözleri gibi konuşuyorum.

Durup dururken ağzımdan çıkıyorlar.

Bak yine:

Haddini bilmek erdemdir.

Vay vay vay!..

Daha fazla yaşlanmamam herkesin yararına olacak anlaşılır.

Yayın Yönetmeni : Ramis DARA (Mollağürani Mh. Teker Sk. No: 8, Zemin Kat Osmangazi-BURSA)
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü : Tülay ELAL MUŞ (Barış Mh. Adalet Sk. Adaletkent Sitesi H Bl. D: 3 16140 Nilüfer – BURSA)
Yayın Danışmanları : Serdar ÜNVER, İhsan ÜREN, Hilmi HAŞAL, Nuri DEMİRCİ.

Yazışma Adresi : Ramis DARA P.K. 68 16361 Ulucami - BURSA
Elektronik Posta : akatalpa@hotmail.com
Katki Payı : 15 YTL
Posta Çeki : Hilmi HAŞAL adına 584893 numaralı hesap
Baskı : Özsan Matbaacılık, İzmir Cad., No: 221 - BURSA
Yayın Türü : Yaygın süreli yayın.
ISSN 1305 – 7685

Ocak 2000’de Bursa’da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ağırlıklı aylık edebiyat dergisi *Akatalpa*, şair ve yazarlarının bağışladıkları telifler, abone gelirleri ve İhsan Üren’in sürekli katkısıyla yayımlanmaktadır.

